't Meerminneke

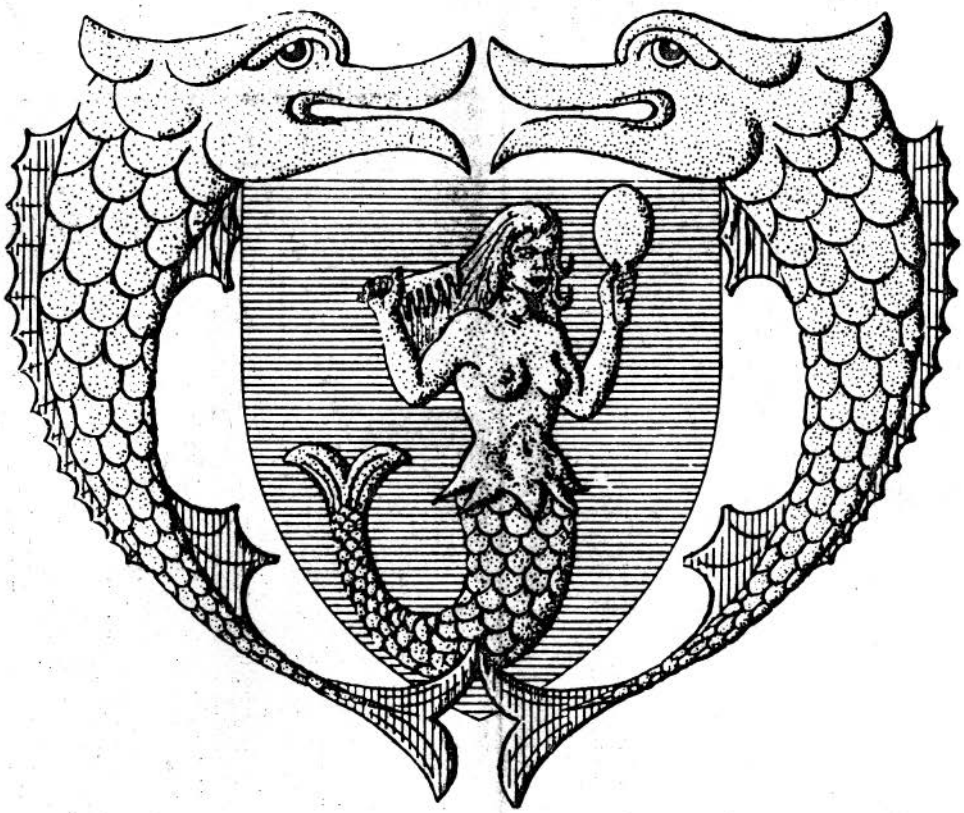

(van) Meirhaeghe's Familiekontaktblad

driemaandelijks tijdschrift
voor familiekunde 1°kwartaal.
4° jaargang - 1984 - nr 13 maart

v.u. Herman Meirhaeghe
A. Latourstraat 31
9218 Ledeberg Gent

it was a bright cold day in April and the clocks were striking thirteen

Meerminnen en Meermannen,

"Het was een heldere koude dag in april en de klokken sloegen dertien." Zo luidt de openingszin van Orwells visionnaire roman "1984". Voor ons een heldere dag in maart en dit is het dertiende Meerminneke. We haalden dus 1984! In deze toekomstroman, waarin we zo duidelijk aspecten van het verleden en het heden uit de vier politieke windstreken herkennen, beschrijft Orwell het eenzame gevecht van Winston Smith tegen de verschrikkingen van een totalitair en dictatoriaal systeem. Een politiek systeem waarin alle denken, voelen en handelen ondergeschikt is aan de wil van de Leider en waarin bijvoorbeeld "de Geschiedenis" dagelijks herschreven, vervalst en aangepast wordt aan de noden van de heersende ideologie.

Nog niet zo heel lang geleden werd ook de "kleine" geschiedenis, de genealogie die toen "sibbekunde" werd genoemd, misbruikt door dat totalitair systeem bij uitstek, het Nazisme, in het kader van die waanzinnige rassentheorie. De taak van de sibbekundige behoorde te zijn : het volk weer terug voeren tot oude gebondenheid. Het individualisme had afgedaan om plaats te maken voor het "volksche bewustzijn". Daaruit volgde dat men moest zorgen voor een "gezond" nageslacht. Er moest een "Reich eines Blutes" komen en de stambomers werden geacht daartoe hun takje bij te dragen... Genealogische tijdschriften werden spreekbuizen van de nazipropaganda en krioelden van verwerpelijke ideeën. De leden van de NSDAP in Duitsland moesten een "groot afstammingsbewijs" leveren, waarbij bewezen werd dat iedere voorouder die op 1.1.1800 in leven was, van "arischen bloede" was. Een raszuivere kwartierstaat als het ware. De S.S.-leiders moesten zo'n bewijs leveren tot 1750. Voor de leden van de Hitlerjugend volstond een "klein bewijs" : slechts hun vier grootouders moesten arisch bloed hebben. Er mocht namelijk geen vermenging met joods bloed plaatsvinden...

Waartoe dit alles geleid heeft vergeten we nooit : voor zes miljoen joden eindigde deze Bloed en Boden-ideologie in Nacht en Nevel. En het is goed voor ogen te houden dat ook de familiekunde dit nevelige pad bewandeld heeft. Waarmee we maar willen zeggen dat voor ons familiegeschiedenis niets te maken heeft met "zuiver bloed", maar alles met het zo nauwkeurig proberen uitpluizen van de sociale omstandigheden waarin onze voorouders de voorbije 800 jaar geleefd hebben. Wie waren ze, waar en hoe woonden ze, hoe verdienden ze de kost? Eenvoudige vragen die ons ook inzicht verschaffen in de maatschappij, in de tijd waarin ze hun kleine leven geleefd hebben.

1984 dus. Een vierde jaargang en een dertiende Meerminneke. Geen ongeluksgetal hopen we. We bezorgden jullie reeds zo'n tweehonderd bladzijden lektuur en onze bronnen zijn verre van opgedroogd, zoals jullie zullen merken!

In dit nummer lezen jullie de tweede aflevering van de levensgeschiedenis van Pater Remi Van Meerhaeghe. We behandelen hier zijn jeugdjaren, zijn eerste afreis naar China en zijn haastige terugkeer naar België omwille van de onzekere politieke toestand in China in het jaar 1900. Als bijlage drukken we twee foto's af van deze stamgenoot.

"Roodkapje en de Wortegemse Wolven" vertelt over de wolvenplaag die Wortegem en omliggende teisterde op het einde van de 16de eeuw en over het vele menselijke leed dat daardoor veroorzaakt werd. Menselijk leed waarmee ook onze naamgenoten gekonfronteerd werden.

Daarna behandelen we de lange levensloop van Wannes Van Meirhaeghe die als dokwerker begon en op hoge leeftijd eindigde als burgemeester van Reet.

De Sprokkelrubriek omvat naast een bloemlezing uit het boek "Ooike in beeld" over onze naamgenoten aldaar, bijdragen van de hand van Dirk Simoens over de diamanten bruiloft van zijn grootouders en van de hand van Cyriel Van Meirhaeghe over de schrijfwijze van onze familienaam in de amoureuze veroveringstaktiek.
Tenslotte volgen nog wat losse familie- en stamboomnieuwsjes.

De rubriek geboorte, huwelijk en overlijden reserveren we, wegens plaatsgebrek, voor 't volgend nummer. Vergeet trouwens niet ons bij gelegenheid een geboortekaartje, huwelijksannonce of rouwbrief en rouwzantje toe te sturen.

Ook hopen wij dat jullie weer zonder aarzelen in de geldbeugel zullen tasten om jullie abonnement te hernieuwen. Hierover meer in de volgende bladzijden. Zonder jullie interesse en steun zou het voor ons onmogelijk worden om in deze dure tijden het hoofd boven water te houden. Laat ons Meerminneke dus niet verdrinken in het water waar het nu zo verleidelijk met hoofd, schouders en aanverwante artikelen bovenuit steekt! Dank bij voorbaat !

uw ewaarders,

Herman Meirhaeghe
A. Latourstraat 31
9218 Ledeberg-Gent
tel.091.31.38.49

Jan Meirhaeghe
Europastraat 15
8770 Ingelmunster
tel.051.30.65.29

rek.nr.737-4262090-50

In ons volgend Meerminneke leest u onder meer :

- Pater Remi Van Meerhaeghe. deel 3 : zijn marteldood in China en het verzoekschrift tot heiligverklaring.
- Het geslacht De Roo te Kanegem en omstreken van de 16de tot de 19de eeuw, een verwante familie.
  De officiële registratie van het Van Meirhaeghe-familiewapen is een feit. Beschouwingen daaromtrent.
- Sprokkelrubriek met tal van familienieuwsjes.

- - - - - - - - - -

de allerlaatste Meerminnekes nog in voorraad

- 1° jaargang 1981 : één volledige reeks : nummers 1,2,3 en 4.
- 2° jaargang 1982 : één volledige reeks : nummers 5,6,7 en 8.
- 3° jaargang 1983 : tien volledige reeksen : nummers 9,10,11 en 12.

Een volledige jaargang van vier nummers kunt u bekomen na storting van 250 fr. op het hierbovenvermelde rekeningnummer. Gelieve uw bestelling ook per brief te bevestigen bij de redaksie.
Wie er eerst bij is zal het eerst bediend worden. 't Zijn de allerlaatste, profiteer ervan !

! tot in juni !

" Het is zo ver " zei Toon Hermans' vrouw, maar daarmee bedoelde zij : " dat het zover was."

Wat ik ermee bedoel ?-

Wel, de derde jaargang van ons Meerminneke zit er op = Goed en wel. Twaalf Meerminnummerkens met van alles en nog wat, over van alles en nog wat!-

Als ik nu die drie voorbije jaren overschouw dan voel ik mij bijna tevreden. Tevreden om alles wat we gevonden hebben. Tevreden om alles wat we U konden presenteren. Tevreden om de familieband die een beetje nauwer ging snoeren en om de vele naamdragers familieleden die wij, om zo te zeggen, terugvonden. De studie die ons aanvankelijk alleen de Kanegemse Meirhaeghe's als familie deed beschouwen, leerde ons alras dat die van Oudenaarde en omstreken uit hetzelfde hout gesneden waren. Zij liet ons ook toe te besluiten dat alle Meirhaeghe's,met of zonder van, waar ook ter wereld, enten waren van dezelfde boom die ooit in Wortegem wortel schoot.

Wij vonden dat U, natuurlijk met een beetje medewerking van Uwentwege, ook recht had mee te trekken in de speurtocht naar onze voorouders.

DAAROM lieten wij HET MEERMINNEKE dat voor het eerst opdook in 1349 in de zegel van Janne Van Meerhaeghe, herboren worden.
Voor U...VOOR U...zoals Ivan Heylen het zegt.

Het was een titanenwerk. "Stoffe" hebben we genoeg. Misschien wel voor twintig jaar en nog. Maar die stof moet toch ook nog altijd verwerkt worden en in een boeiend, kleurig en leerrijk kleedje gestoken worden. Of Herman er in lukte ?- Ik geloof het wel,nietwaar? De vele reacties die ons bereikten, van binnen en buiten de familie zetten hem aan voort te doen.
En hij zegt het de dichter Fil Deridder na :"Het is niet nodig te herbeginnen om voort te doen."

Ik herkauw nog even de twaalf voorbije Meerminnekes.

Nr 1 Wij stellen Het Meerminneke voor, en gaan meteen op zoektocht naar het Familiewapen Meirhaeghe: Dolfijnen en een Meermin. Wij doen de Kanegemse stam in of uit de doeken

Nr 2 Het Meerminneke leeft. De familie hapt gretig toe en we hebben de handen vol met de abonnees. Ondertussen zet Herman verder de Kanegemse tak op zijn poten en putten wij even een "byzondere" Meirhaeghe uit de Dezutterstamboek

Nr 3 geeft als hoofdbrok elke Meirhaeghegezicht een naam in een sterk hoofdstuk: "Over de schrijfwijze, herkomst en betekenis van onze familienaam." Tevens nog een nabeschouwing over die "die van Kanegem komen". Even pittig is de historie over de klokken van Kanegem,een onderzoek uit 1775 waarbij Francies Meirhaeghe de clocke niet es horende luyden met de gevolgen vandien.

Nr 4 voert U met een Britse soldaat op het oorlogspad, maar tevens langs het liefdespad. En 't wordt wat!!!Zo vinden de familie's Dekie hun naam. Richard,Daniël schiet in zijn pen en pleegt een levendig artikel over zijn broer Cyriel

Nr 5 brengt ons in "Beschuldigde sta op" een vrolijk, pikant proces van Nonkel Willem die zijn hand er niet neven maar er op legde. Na het molenaarsgeslacht Dedeckere brengt Herman een ontroerend sterk artikel over Daniël Meirhaeghe overleden nabij Parijs.

Nr 6 beschuldigt verder Nonkel Willem van eenbaarlijke streken en hierbij aansluitend komt "Van duiveluitdrijvers en toveressen. Van Geestelijken in onze stamboom zijn we niet rijk gestoffeerd.

Voor de Kanegemnaars vertelt de Oude Wal een stukje van hun verleden.

Nr 7 bevestigt het bestaan van Dolfijnen en Meerminnen in ons Familiewapen. De familie Sierens, ook aanverwant, komt even in de spots, en uit alle tijden der tijden diept Herman de Tweelingen uit de Familie op, en licht op het Frans Familie-

Nr 8 Hoe de Meirhaeghen in Wortegem over alles en over ! feest. Walem medeheersten boeit ons, waarna Richard-Daniël zijn pen do(o)pt in Franse Cinquante-deux en een terribel verhaal stookt over het Verbroederingsfamiliefeest in Châtres(sic) in Frankrijk.WAT een verslag !!! en WAT EEN FEEST !!!

Nr 9 Kondigt reeds een nieuw Meirhaeghefeest aan.Ditmaal in Oudenaarde, voor heel de stam. Wij doen voort aan de Heren van Walem. Pater Gaby Claerhout,ook een halve Meirhaeghe wordt uit Tsjaad gezet. Jan en zijn vrouw Andréa gaan de Meerhaghe opzoeken in Clairmarais en HET BESTAAT.

Nr 10 verkondigt plechtig de samenkomst van alles wat (Van)Meirhaeghe of aanverwant heet. Publiceert een erfverdeling uit 1776 in dat schoon oud Vlaemsch waarop ik nog altijd verliefd ben. Ongehuwde moeders krijgen ook hun zegje.

Nr 11 't Feest is voorbij !! F O R M I D A B E L . Richard-Daniël brouwt nu uit Oudenaerdsen Bruinen een familieverslag Ik heb er mateloos van genoten. Dr Warlop snijdt een nieuw kleedje voor 't Meerminneke. Haute Couture. André Meirhaeghe doet de Meermin herleven op vele, vele Meirhaegheschouwen, het Wapenschild prijkt fier en kleurig-fris in vele huiskamers of op de auto.Philip Remmerie uit Tielt(nu Pittem) verrast Herman met een machtig-prachtig wapenschild in hout gesneden. Vele (Van)Meirhaeghen vinden de weg naar of aan de borst van ons Meerminneke.

Nr 12 Jan vertelt de esbattementen uit zijn Kanegemse jeugd. Dokter Varlez uit Brussel komt bij de Familie en de bijna heilig verklaarde Pater Van Meerhaeghe eist alle belangstelling voor zich op.

En nu, met dit nummer, begint onze vierde jaargang.

Nr 13 ons geluksnummer. en nummer 13 doet U al direkt naar uw hart en uw checkboek grijpen...naar uw hart omdat ge met die twaalf nummers 3 jaren ouder zijt geworden en naar uw checkboek omdat ik U een nieuwe rekening kom presenteren om ons toe te laten voort...of misschien beter te doen.
Dit nummer 13 wordt op zeer grote schaal verspreid (net als nr 10).Wij wensen vele, vele Meirhaeghe's of aanverwanten te bereiken. HET MEERMINNEKE moet een (h)echte familieband zijn Wij doen beroep op Uw familiefierheid, op Uw Naamfierheid met zijn eeuwenoude, moedige, vaak pittige geschiedenis.

WAT DOEN WIJ...NU

Wij grijpen onze checkboek...Subiet...Direkt...Nu en betalen ons abonnement 1984. Dit is...

- 250 fr op rekeningsnummer 737 -4262090 -50
  van Meirhaeghe Herman,A.Latourstr.31, 9218 Ledeberg-Gent
- of zijn er vrome, goedaardige of goedhartige zielen dan mag U ook méér invullen want koken kost in dit tijdperk o! zoveel geld.
- WIJ HEBBEN JE HAR(T)D NODIG.
  't Van Meirhaeghevolk ter ere
  en 't Meerminneke ten bate !!

Pater Van Meerhaeghe

deel 2. : jeugd en eerste afreis naar China.

Na in een eerste aflevering de figuur van Pater Remi Van Meerhaeghe gesitueerd te hebben binnen onze stamboom, schetsen we in dit en de volgende delen de korte levensloop van deze naam- en stamgenoot.

Remi Van Meerhaeghe werd zoals reeds gezegd in 1869 geboren. Hij bracht zijn eerste levensjaren door in "het Damberd", de herberg die zijn ouders uitbaatten op de markt te Waregem. Zijn vader heeft hij nauwelijks gekend. Remi was amper twee en een half jaar oud toen vader Bernard Van Meerhaeghe "uitgeteerd" overleed op 42-jarige leeftijd.

Als kleuter trok hij naar de bewaarschool van de Zusters van Onze Lieve Vrouw en daarna liep hij school bij meester Seynaeve.
Van 1877 tot 1880 volgde hij de lessen in het pensionaat van meester Dewilde te Waregem. Remi is elf jaar als hij ook zijn stiefvader Angelus Destoop verliest in 1880.
Samen met zijn twee broers ontvangt hij nog een jaar "bijzondere lessen" van Henri Claeys, de hoofdonderwijzer van de Vrije Katholieke School. In oktober 1881 trekt de twaalfjarige dan naar het Sint Amandscollege te Kortrijk, waar hij acht jaar zal verblijven om er de "latijnsche studien", de Grieks-Latijnse humaniora te volgen.

Net als zijn broer Amaat die later onderpastoor te Otegem zou worden, voelde Remi zich tot het priesterschap geroepen. Hij wil meer bepaald missionaris worden. Zo trad hij op 7 september 1889 het noviciaat binnen van de Zendelingencongregatie van het Onbevlekt Hert van Maria te Scheut. Na een vol proefjaar legt hij de tijdelijke geloften af op 8 september 1890. Van 1890 tot 1894 volgt Remi nog vier jaar Wijsbegeerte en Godgeleerdheid te Scheut en te Leuven. Tenslotte wordt hij op 22 juli 1894 in de kapel van het missiehuis te Scheut door monseigneur Vander Stappen tot priester gewijd. Een week later draagt hij zijn eremis op in de parochiekerk van Waregem.
Na een goeie maand vakantie thuis vertrekt hij op 7 september terug naar Scheut. Ondertussen had hij reeds zijn keuze gemaakt om als zendeling naar China te trekken.

Op 16 september 1894 breekt dan de grote dag aan. "Eene laatste mis om vijf ure gelezen in de kapel van het klooster, een laatste wederzijdsche benedictie van Moeder, al snikkende gegeven en ontvangen, een koortsigen handdruk in stilzwijgen gegeven aan Broeders en eenige vrienden en weg was de zendeling van in den vroegen morgend."
Vanuit Brussel vertrok Remi, samen met zijn konfraters Jan Braem, Leo De Smet en Alois Goessens, richting Lourdes, "waar de vrome reizigers den zegen van hunne hemelsche Moeder afsmeekten over hunne reis". Vandaar gaat de reis verder naar Marseille waar ze op 23 september inschepen op de "Sidney" voor een boottocht van vijf weken naar de Chinese havenstad Shang-hai.
Remi reist door over Peking, door Midden en Zuid-West Mongolië tot hij eindelijk op 21 december 1894 aankomt in de bisschoppelijke residentie van San-tao-ho, bij monseigneur Hamer. Remi heeft er dan een halve wereldreis van drie maanden opzitten.

Pater Van Meerhaeghe verblijft een tiental maanden bij Mgr. Hamer, hoofdzakelijk om er de Chinese taal te leren. "Vele uren bracht hij door in de knechtenkeuken om er uit de mond van de simpele lieden de volkstaal te leren."

In oktober 1895 wordt Remi dan naar zijn eindbestemming gestuurd, naar de missie van Hsia-ing-tse, een dorp half-kristen, half-heidens, gelegen op de linkeroever van de Gelestroom, aan de voet van het Alasjan gebergte, nabij de stad Ning-Hsia in de provincie Kansoe.

Op 29 oktober 1895 schreef provinciaal superior van Ortos (= Zuid-West Mongolië) E.P. Bermijn onderstaande brief naar de moeder van Remi te Waregem :

Mevrouw,

Het zal Mevrouw misschien niet onaangenaam zijn van onbekende zijde iets te vernemen over den goeden Remi, die over een goed jaar Moeder en familie verliet, om met ons te komen werken aan de zielezaligheid der Chinezen en Mongolen.
Het doet mij genoegen " te mogen schrijven dat uwe geliefde zoon gezond en struisch is : immers de luchtstreek waarin wij hier leven is wel de beste van geheel China en al onze missionarissen zijn hier ruim zoo gezond als in Europa. Gebrek aan gezonde spijzen hebben wij hier ook niet : vleesch is er genoeg en verder aardappels en groenselen plant en zaait men volop; ook mag ik U verzekeren dat Remi niets van zijnen eetlust verloren heeft.
Uw zoon is een brave, godvruchtige, ijverige priester die een goede missionaris zal worden. Hij legt zich ook bijzonder wel toe op de Chineesche taal en kan reeds wel spreken met de Christenen. In September heeft Remi eene maand de surveillance gedaan in het Collegie, terwijl de director op vacantie was : dat ging hem goed af. Tegenwoordig nu zal hij te Hsia-ing-tze zijn, bij confrater De Boeck. Ik vertrouw dat de goede Remi lange jaren zal mogen werken tot meerdere eer en glorie van God en welzijn der zielen in onze Ortos-missie, waar hij geheel tevreden is.

Pater Van Meerhaeghe stond eerst een goed jaar E.P. De Boeck bij en "weldra bleek hij zoo wel geschikt te zijn voor den bijzonderen toestand dezer moeilijke missie, dat hij er zelf aan het hoofd werd van gesteld in februari 1897."
Tot in 't jaar 1900 leefde Remi hier rustig met zijn Kristenen.
In juli van datzelfde jaar brak echter de Boksersopstand uit...

Uit mijn kollegejaren, zo rond 1964-65, ik was toen 14-15 jaar, herinner ik mij nog zeer levendig de "stichtende lektuur" die we tijdens de jaarlijkse retraites in gewijde stilte mochten lezen. Vast onderdeel waren de boekjes over onze Vlaamse missionarissen die in China de marteldood gestorven waren tijdens die bewuste Boksersopstand. Daarin werden die vreselijke martelscenes op de meest realistische wijze tot in de bloedigste details beschreven in pure sensatiekrantenstijl. Harten werden levend uitgerukt en warm opgevreten, ledematen werden afgehakt, hoofden op palen gespiesd, gemutileerde rompen werden verbrand. Zoiets vergeet je nooit meer. Geen wonder dat velen van ons zich zeer tijdelijk "geroepen" voelden om die helden te volgen in hun bekeringsstrijd tegen die "goddeloze spleetogen". Zonder die wreedheden te willen goedpraten, lijkt het me toch elementair om deze Boksersopstand in zijn historisch kader te situeren. De opstand moet gezien worden als een bloedig antwoord op het niet minder bloedige imperialisme en kolonialisme van de Europese naties. Nadat deze reeds Afrika onder zich verdeeld hadden, een onderneming waaraan ook onze Vorst Leopold II ijverig had meegewerkt, moest ook Azië eraan geloven. Het uitgestrekte en vrij achterlijke China was de hoofdschotel die de Westerse honger moest stillen.

In 1839 probeerde de Chinese regering te verhinderen dat de Britten opium zouden lossen. Die opiumhandel was zeer winstgevend voor de invloedrijke Britse kooplui die zich helemaal niet bekommerden voor de negatieve gevolgen. Toen de Chinese regering om hun volk te beschermen, de import van opium verbood en ladingen aansloeg, slaagden de Britse kooplui erin hun land in een oorlog met China te betrekken. Na drie jaar was China verslagen. Het moest Hong-Kong afstaan aan Engeland, zes havens openstellen voor de Europse handel en een grote schadeloosstelling betalen aan die Engelse kooplieden. In de loop der jaren moest China vier grote gebieden in het Zuiden afstaan aan Frankrijk, dit werd Indo-China. Ook Tsaristisch Rusland bezette een deel van het land. Verder werden de Chinezen een nadelige handelspolitiek opgelegd. Zo verboden de Europeanen dat China meer dan 5% invoerrechten zou heffen op ingevoerde goederen. Ook werd de regering verplicht om vreemde zendelingen en missionarissen te beschermen en werd ze verantwoordelijk gesteld voor elk ongeluk dat hen kon overkomen. Natuurlijk gedroegen de Chinezen zich niet bepaald vriendelijk tegenover deze schandelijke verkrachters van hun soevereiniteit. Ook de Japanners probeerden van de Chinese taart mee te eten en begonnen in 1894 een oorlog omwille van Korea, een oorlog waarbij China weer het onderspit moest delven. Toen verloren de Chinezen hun spreekwoordelijk Oosters geduld en keizerin Tse-hsi lanceerde samen met de leden van het geheim genootschap der Boksers de oproep om "alle vreemde duivels" te verdrijven. In 1900 kwamen ze in groten getale in opstand tegen de Europese onderdukkers en de Britse ambassade in Peking werd bestormd. De Verenigde Staten, Engeland, Frankrijk, Rusland en Japan stuurden troepen om de opstand te bedwingen. Als straf werd China nogmaals veroordeeld tot het betalen van 450 miljoen ons zilver aan de vijf bezetters! Zo luwde deze Boksersopstand zonder enig politiek resultaat. Wel vielen een aantal onschuldigen, zoals onze naamgenoot Pater Van Meerhaeghe, als slachtoffer van deze begrijpelijke woede tegen alles wat Westers was.

"Bij het ontstaan dier vervolging van 1900, was Remi nog in Hsia-ing-tse. Om de moordenaars door zijne tegenwoordigheid naar zijne Missië niet te trekken, besloot hij er zich tijdelijk van te verwijderen. Met zijnen confrater, E.P. Hubert Vande Meerendonck, vertrok hij den 29 juli naar de oude bisschoppelijke residentie van San-tao-ho, welke 35 tot 40 uren ver van Hsia-ing-tse, in eene min bewonde streek gelegen was. En inderdaad, de bloeddorstige Boksers kwamen naar Hsia-ing-tse niet, geen enkel geloovige werd er tot afgoderij gedwongen, geen druppel Christenbloed werd er vergoten. Enkel tijdelijke schade werd aangericht door het gedeeltelijk afbreken der kerk en der residentie en door het stelen van de meubelen en kleederen der priesters.

Toen onze twee zendelingen den 31 juli in den avond te San-tao-ho aankwamen, vonden zij daar reeds elf confraters verzameld, en weldra kwamen nog twee anderen hen vervoegen. Vijftien missionarissen waren daar nu vergaderd, waaronder zes die op bevel van Mgr. Hamer het bedreigde en reeds half verwoeste distrikt van Eul-she-se-ts'ing-ti verlaten hadden en den 15 Juli te San-tao-ho aangekomen waren. De heldhaftige bisschop had hun bevolen al het mogelijke te doen om hun leven te redden opdat de zoo beproefde missië van Ortos toch van al hare priesters niet zoude beroofd worden.

Het was het heldhaftig en teeder vaarwel van hunnen Bisschop-Martelaar, want reeds den 7 Augustus ontvingen de zendelingen de vreeselijke tijding dat de residentie van Eul-she-se-ts'ing-ti was ingenomen geweest, ontelbare geloovigen vermoord, honderden christene vrouwen en dochters weggevoerd en verkocht en Mgr. Hamer, na eene marteling van verscheidene dagen wreedelijk ter dood gebracht.

Maar zelfs te San-tao-ho mochten onze missionarissen niet blijven. Een hooge mongoolsche mandarijn bracht hun het bevel de streek te verlaten, en daartoe werden zij welhaast gedwongen door mongoolsche soldaten, die hen kwamen belegeren in hunne onversterkte residentie, en hen, op 23 Augustus, door de woestijn van Gobi, den weg naar Siberië deden inslaan. De zendelingen hoopten langs Siberië te kunnen Peking bereiken, om van daar terug naar hunne Missië te komen. Maar die hoop werd teleurgesteld, en toen zij, na eene reis van 52 dagen den Transsiberiaanschen Spoorweg bereikten, stond alleen de weg naar 't Vaderland voor hen open.

De 15 verbannen zendelingen kwamen dan naar België en E.P. Remi Van Merhaeghe, na zijne oversten en confraters te Scheut gegroet te hebben, kwam den 13 November 1900 te Waereghem aan bij zijne Moeder. Gelijk ten tijde zijner vakantiën als student te Kortrijk, te Scheut en te Leuven, was Waereghem zijn t'huis : daar woonde nog altijd zijne teerbeminde Moeder.

De vijf maanden van zijn verblijf in België bracht hij dan ten grooten deele te Waeregem over, buiten de twee tijdstippen voor dewelke hij in 't Seminarie van Scheut binnengeroepen werd. Het was binst het eerste dezer twee tijdstippen, op den 24 December 1900, dat hij het geluk smaakte zijne eeuwige beloften van kloosterling en zendeling af te leggen in de kapel van het Missiehuis.
Maar hoe zoet en aangenaam het hem ook viel weder bij Moeder en Broeders te verblijven, bij al die oude vrienden van zijne kinderen jongelingsjaren, nochtans brandde in zijn hert, straalde uit zijn spreken en vertellen een hevig verlangen : naar China te mogen terugkeeren, zijne missië wederzien, zijne kudde opzoeken. En hoe moest dat verlangen niet gevoed en aangevuurd worden door den volgenden brief, welken hij van de Christenen uit eenen zijner missieposten ontving, en welken wij hier met zijnen kinderlijken eenvoud in het vlaamsch wedergeven :

> Het is met eerbied dat wij U het volgende melden.
>
> Wij wenschen aan Mei Ta Jen (= E.P.Van Merhaeghe) glanzend geluk. Wij, uwe eerbiedige kinderen, wij hebben U met nederig geluk laten weten dat er hier meer den honderd geloofsleerlingen zitten nog ongedoopt, en wij hoopten een antwoord van uwe Eerweerdigheid. Tot nu toe, ongelukkiglijk geen nieuws : daardoor zijn wij gansch ongerust : want ondertusschen is hier een Protestantsche Predikant boffende op den eeuwigen hemel, en zeggende dat de Katholieke Godsdienst valsch is; en alle dagen wordt hij heviger en heviger. Uwe kinderen niet alleenlijk lijden onrecht, maar zij vreezen dat de herten der honderd Catechumenen naar den Protestantschen godsdienst hellen. Daarom kunnen wij niet meer nalaten het U te schrijven, en eenen brief te zenden in den naam van gansch onze vergadering. Wij smeeken U dus, Eerwaarde Vader, ons leven te komen redden : neem onze zaak ter herte. En hierbij uiten wij de hoop van vrede op al de kerkgemeenten te zien weder komen. Uwe kinderen Tchang fou iun, Tchang fa tch'ang en Tchao teng ing schreven het. "
> (Herman Meirhaeghe)

<u>wordt vervolgd - deel 3 : tweede reis naar China en marteldood.</u>

<u>bronnen</u> :
- Fragmenten "tussen aanhalingstekens" werden ontleend aan "Een Vlaamsche Bloedgetuige". De oorspronkelijke stijl en spelling werden bewaard teneinde de sfeer van toen te kunnen proeven.
- Ook werd te rade gegaan bij "De Geschiedenis van de wereld" van J. Van Duyn Southworth, pag 336-339, Bruna, 1958.

Pater
Remi August Bernard
Van Merhaeghe
(1869-1901)

van Roodkapje en de Wortegemse wolven

Wie kent ze niet, die twee oeroude klassiekers uit de sprookjesschat : "Roodkapje en de Wolf" en "De Wolf en de Zeven Geitjes"? Vanuit de nevels der tijden zijn ze tot ons gekomen, overgeleverd van generatie op generatie, via het gesproken en nu ook via het gedrukte woord en langs de beeldbuis. Ik draai de klok dertig jaar terug en ik zit op een bankje in het tweede kleuterklasje. Zuster Daniëlla vertelt van Roodkapje. Naarmate het verhaal vordert, kleeft zij op het "toverbord" de papieren figuranten : moeder, roodkapje, de wolf, grootmoeder en de jager. "Grootmoeder, waarom heb je zo'n grote tanden?" Om je beter te kunnen opeten!! GGRRRAAAAUW!! En die lieve Zuster verandert plots in een vraatzuchtige wolvin, springt van de trede de klas in en ik, op de voorste bank, ben haar eerste slachtoffer!
"De Wolf en de Zeven Geitjes" heb ik in minder bloedstollende omstandigheden leren kennen, via de koekjestrommel van tante Madeleine Vandenbulcke. Daarop stond dit sprookje in een aantal scenes uitgebeeld en mijn ouder nichtje Liliane praatte die scenes dan aan mekaar. Ademloos. Vreselijke verhalen die echter altijd op een happy end eindigden. En als de angst té groot werd, was er altijd de geruststelling dat het 'slechts' sprookjes waren. Wolven leefden alleen in onze fantasie, in tekenfilms en stripverhalen. En hoe tastbaar ze soms ook waren in onze kinderlijke nachtmerries, toch liepen we nooit het risico zo'n wolf letterlijk tegen het lijf te lopen.

Maar nog niet zo heel lang geleden was dat anders... Zo'n drie, vierhonderd jaar geleden behoorden de wolven tot de dagelijkse realiteit en een ontmoeting met zo'n wolf van vlees en bloed eindigde meestal niet met een sprookjesachtig happy end. We hebben er moeite mee om ons vandaag te realiseren dat de wolf ook in onze gewesten eens deel uitmaakte van de fauna. De waarschuwingen van moeder : "je mag het pad niet verlaten Roodkapje" en "je mag de deur niet openen geitjes", zullen voor de kleuters uit de 16de en 17de eeuw een zeer konkrete betekenis gehad hebben. Die sprookjes waren toen maar al te zeer uit het leven gegrepen, als we weten dat op het einde van de 16de eeuw in en om Wortegem een échte wolvenplaag heerste.

Op 13 september 1585 werd door het Oudenaards kasselrijbestuur aan de schepenbanken in de dorpen een rondschrijven gestuurd waarin bepaald werd dat al wie de voorste rechterpoot van een volwassen wolf inleverde, een beloning van zes pond parisis zou uitbetaald worden. Deze losprijs werd in de volgende jaren opgetrokken tot twaalf pond en zelfs tot 24 pond per koudgemaakte wolf.

Tussen 1586 en 1607 werden in alle dorpen vijf massale klopjachten georganiseerd met volgende resultaten :

	oude wolven	jonge wolven
op 19.10.1586	11	21
op 03.12.1587	31	49
op 27.12.1588	18	24
op 28.12.1598	23	11
op 19.02.1607	11	17

De totale buit bedroeg dus 94 volwassen en 122 jonge wolven !
Deze cijfers spreken duidelijke taal : een ware wolvenplaag !

De wolven bleken vooral aktief te zijn in de groene boszone die zich uitstrekte van Kruishoutem over Wortegem en Anzegem tot in Heestert. Er is een duidelijk verband te leggen tussen deze wolvenplaag en de algemene krisis die Vlaanderen teisterde tijdens het laatste kwart van de 16de eeuw. Tussen 1575 en 1585 hadden de wolven zich ongestoord kunnen vermenigvuldigen door de afwezigheid van de mens die ofwel was omgekomen in ofwel gevlucht was voor het oorlogsgeweld tussen Geuzen en Spanjaarden. In ons 9de Meerminneke (pag 5) wezen we erop dat de bevolking van Wortegem, onze bakermat, tijdens de laatste 35 jaar van de 16de eeuw met 42% verminderd was! Deze spectaculaire ontvolking van het platteland was een algemeen gegeven in onze streken. In deze troebele tijden was de mens niet alleen een wolf voor zijn medemens, maar was de wolf zélf ook een schrikwekkende realiteit.

Het spreekt vanzelf dat die wolven heel wat schade aanrichtten onder de veestapel. Koeien, kalveren, varkens en paarden waren een gemakkelijke prooi voor deze rondtrekkende horden. Doch dat er ook zoveel menselijke slachtoffers vielen verbaast ons en doet ons huiveren.

Op 24 oktober 1588 wordt door de Hoogpointers van Oudenaarde nogmaals een rondschrijven naar de dorpen uit de kasselrij verstuurd, waarin aan de plaatselijke overheid gevraagd wordt om binnen de week gedetailleerde lijsten op te stellen met het aantal "mannen, vrauwen ende kinderen, perden, coeyen ende calfveren die tsedert 1582 van de wulfven (wolven) verboten ende te nieten ghebracht zijn".

Dertien dorpen, waaronder Wortegem en de buurdorpen Waregem, Nokere en Anzegem, beantwoordden deze oproep. Uit deze rapporten komt het menselijk leed in zijn volle en tragische omvang op ons toe :

Jan Loket, schepen van de heerlijkheid van Nokere-ter-Borcht en schoonbroer van stamvader Roegier Van Meerhaeghe, schrijft in zijn verslag dat te Nokere zeven koeien en kalveren en twee paarden werden doodgebeten. Maar wat erger was : niet minder dan acht dorpelingen vonden de dood en twee werden zwaar toegetakeld. We citeren : Jooris Boterman, een kint gheheel opgheten zonder gheraes. Jooris Boterman zijne maerte gheheel opgheten dat men niet en vant (men vond er niets meer van terug...) Adriaen Baert, een kint gheheel opgheten dat men niet en vant. Andries De Stuer, zijnen cnape gheheel vernielt ende ter doot ghebrocht. De weduwe Carel De Ceuninck, een kint gheheel opgheten. De weduwe Joos Lammins, eenen knecht van 14 jaren gheheel ghesconden dat hij daeraf moeste sterven. De dochtere van Raessche Vagasscher, oudt 16 jaren gheheel ghesconden dat zij metter doot moeste betalen. Willem Balcaen, een kint den roeppere afgheten. De husvrauwe van L. Linthout gheheel ghesconden, haer nuese af, haer een aerme af, haer een been ghesconden. Jan De Hont een kint ghesconden.

To Anzegem werden, naast 12 koeien, ossen en kalveren en twee paarden eveneens elf mensen door de wolven verscheurd :
- het zoontje van Olivier De Nobe, geheel opgegeten.
- Katelyne Naeye, geheel opgegeten.
- het dochtertje van Adriaen Craeynest, half opgegeten.
- de vrouw van Willem Vanden Hecke, geheel opgegeten.
- het dochtertje van Jan Vande Meulebroecke, geheel opgegeten.
- de koewachter van Jacop De Meestere, verslonden.
- het zoontje van Arnout Crispeel, half opgegeten.
- de koewachter van Willem Vander Rijst, geheel opgegeten.
- de weduwe van meester Lauwereyns, half opgegeten.
- het dochtertje van Philips De Muldere, geheel opgegeten.
- het dochtertje van Hendric Hoopsomere, geheel opgegeten.

Vijf kinderen werden zwaar gekwetst : de oudste en de jongste zoon van Jacop Van Dichelt, de dochter van Frans Baert, het zoontje van Frans Vander Straeten en de dochter van Meerel De Bane.

Te Waregem vielen zeven mensen ten prooi aan de wolven :

- het zoontje van Willem Vanden Heede, drie jaar oud.
- het zoontje van Christiaen Devos, acht jaar oud.
- het dochtertje van Joos Van Craeynest, zes jaar oud.
- het knechtje van Pieter Vanden Heede, dertien jaar oud.
- het zoontje van Joos Debrune, twaalf jaar oud.
- de vrouw van Steven Vanden Dorpe.
- de zoon van Frans Stalins.

Alle zeven geheel opgegeten. Daarenboven werd het dochtertje van Jan Vanden Bossche, het dochtertje van Jacob Vander Haeghen en de weduwe van Willem Jolijt "zeer in het aangezicht geschonden".

Te Wortegem werden, net als te Anzegem, elf dorpelingen door de wolven verscheurd. Tien inwoners werden zwaar toegetakeld. Verder vielen 22 koeien en kalveren, 5 paarden en 3 zwijnen onder de tanden van de roofdieren.
Hieronder de lijst van de Wortegemse slachtoffers :

- Joos Mabe, zijnen zone.
- Arent Blaublomme, een coeyere doot ghebeten ende een meysken zeer ghesconden.
- Gillis De Stoop, eenen grooten coeyere zeer gheschonden.
- Adriaen Vanden Dijcke, twee kinderen zeer gequetst ende mesmaect.
- Jan De Moor, een jonck wijf zeer ghebeten ende gheschonden.
- Michiel Rombaut, eenen knecht doot ghebeten.
- Joos Vanden Dorpe fs.Jan, zijne dochter doot ghebeten.
- Eene dochter van Eyne wel 18 jaren audt doot ghebeten.
- Joos Speleer, zijnen zone afgrijselick zeere ghebeten.
- Joos Vanden Dorpe fs. Pauwel, een groot swijn, zijnen zone ende noch een calf al doot ghebeten (sic!)
- Willem Callant, zijn zuster ende een coe al doot ghebeten (resic!)
- Pieter Van Steenbrugghe, zijne dochter dootghebeten.
- Jooris Van Eersne, eene zeune seere gheschonden.
- Steven Van Heylbroeck, sijnen zone seere gheschonden.
- Weduwe Hendrik Hoepsomere, een meysken dootghebeten.
- Weduwe Joos Baudijns, een kint dootghebeten.
- Een meysken van Peteghem dootghebeten.
- Andries Vander Speelct, sijn huysvrawe zeere ghebeten.
- De weduwe van Arent Merhaeghe, een kint zeer ghebeten.

Uit onze opzoekingen blijkt dat de voormelde Arent Van Meerhaeghe een hofstede betrok op het gehucht Oudmooregem, een gehucht van Wortegem dat vandaag de dag nog steeds vrij dicht bebost is. Hij woonde dus in een gevaarlijk gebied en een van zijn kinderen behoort dan ook tot de slachtoffers van de wolven.
In dit rapport wordt nog een tweede stamgenoot genoemd namelijk Franchois Van Meerhaeghe wiens "peert al de clijncke ut ghebeten" was...
Deze schadelijsten wijzen uit dat, over een periode van amper zes jaar, in deze vier buurdorpen niet minder dan 37 (!) mensen gedood en 20 mensen zwaar gekwetst werden door die meer dan "boze wolven"! Meer dan voldoende om een angstpsychose onder de plaatselijke bevolking te veroorzaken.

Als we de slachtoffers bekijken valt onmiddellijk op dat vooral kinderen en vrouwen (net als in onze twee sprookjes : roodkapje, grootmoeder en de kinderen van moeder geit) een gemakkelijke prooi blijken te zijn. Ook jonge koewachtertjes die beroepshalve geïsoleerd werken en daarenboven nog een voor de wolven aantrekkelijke buit moeten bewaken, behoren zeker tot de risicogroep.

In Wortegem en omgeving noteren we dus alles behalve ontroerende verhalen over wolfskinderen of vondelingen die door de wolven werden opgevoed of opgekweekt, zoals Romulus en Remus, de legendarische stichters van Rome of zoals Mowgli uit Kiplings en Disney's Junglebook...

Te Wortegem zelf werden tussen 1589 en 1611 achttien wolven gevangen. In 1589 : twee volwassen en vier jonge wolven. In 1590 : één volwassen wolf. In 1594 : twee volwassen wolven. In 1597 : drie volwassen wolven. Dan maken we een sprong van tien jaar tot in 1607 wanneer te Wortegem weer één volwassen wolf gevangen wordt. In 1609 : één volwassen wolf. In 1610 : één volwassen wolf en in 1611 : drie volwassen wolven.
Rond 1620 lijkt de massale wolvenplaag definitief bedwongen te zijn. Toch wordt in 1659 te Wortegem nog een eenzame wolf geschoten en zelfs in 1704 vangen de jagers in Waregm nog een "wulfvinne" waarvoor ze een premie van 48 pond parisis krijgen.

De wolf werd door de mens onverbiddelijk teruggedreven, ook al omdat zijn leefgebied steeds kleiner werd door ontbossing, om tenslotte helemaal uit Vlaanderen te verdwijnen.
En behalve in de sprookjes, overleeft de wolf nog in ons dagelijks taalgebruik, wanneer we "wolvenhonger" hebben, als we bij tijd en wijle "een wolf in schapenvacht" zijn en vooral wanneer we "huilen met de wolven in het bos"...
(Herman Meirhaeghe)

<u>noten</u> :

- Het leven op het platteland, pag.146-48, Rik Castelain. 1983.
- Wolven in de kasselrij van Oudenaarde, Geschied- en Oudheidkundige Kring van Oudenaarde, 1908, vol.2, aflevering 2.

WANNES VAN MEIRHAEGHE
van dokwerker tot burgemeester

De Heer <u>Hendrik Van Meirhaeghe</u> uit Blankenberge stuurde ons een dossier in verband met zijn vader "Wannes" Van Meirhaeghe, oudburgemeester van Reet, een dorp in de Rupelstreek.

In 1964 verscheen in het "Volksweekblad" een aantal uitvoerige artikels over Wannes, naar aanleiding van zijn 95° verjaardag en van zijn overlijden enkele maanden later op 9 november 1964. Hieronder volgt een samenvatting van die artikels en in memoria waarin het lange leven van deze stamgenoot geschetst wordt.

"Dat de alomgekende Wannes zich met zijn familienaam Van Meirhaeghe noemt? Wannes van Pol is beter gekend.
Wannes zag als <u>Petrus Joannes Van Meirhaeghe</u> het levenslicht te Reet op 25 september 1869 als zoon van Leopold Van Meirhaeghe en Joanna Maria Van Seghbroeck.
Over de prille jeugd, zoals u aan de geboortedatum kunt merken, kan niemand meepraten, want hij is de oudste inwoner van het dorp.

Hij versleet zijn eerste lange broek op de schoolbanken alhier en ging vervolgens in de leer bij blokmaker Lode Claes. Als zoon uit een gezin van vijf kinderen ging hij op tienjarige leeftijd het zware werk van de boerestiel torsen. Vader was toen werkzaam op de mouterij en verdiende 36 centiem per dag. De dienst bij de boer die Wannes tot zijn 17 jaar bleef doen, kwam het gezin ten goede want nu was een mond minder aan tafel en verschafte aan Wannes de mogelijkheid enige centen te sparen. Dit liet hem toe zich boeken en tijdschriften aan te schaffen om zich door zelfstudie te vervolmaken. Hij hoopte toen nog op een militaire loopbaan, maar door het noodlot werd hij erin gelot en zag meerdere kansen vervlogen. Pas drie weken in de kazerne te Aarlen werd hij aangesteld als tolk van zijn Vlaamse wapenbroeders. Eenmaal van de klas vond hij werk te Antwerpen bij een Franse firma om dan achteraf gedurende 37 jaar als dokwerker tewerk gesteld te worden in onze havenstad.
Het is niet dat die dok tegen de deur lag, want alle dagen deed Wannes deze reis te voet alsjeblieft. 's Avonds om 23 à 24 uur thuis en 's morgens om 4 uur terug de baan op en dit tegen een loon van 12 frank in de week. Aan de dok leerde hij de noden van de arbeiders kennen en het is daar dat hij zich het eerst verdienstelijk maakte in dienst van de arbeidersbeweging.

Wannes huwde een eerste maal met Catharina Torfs. Hun huwelijksgeluk was van korte duur, vermits zijn echtgenote drie dagen na de geboorte van hun eerste kindje overleed. Op 15 mei 1900 hertrouwde Wannes met Mathilde De Backer. Uit dit huwelijk zijn nog zes kinderen in leven (in 1964) namelijk : Louis, Arthur, Madeleine, Frans, Hendrik en N? Van Neirhaeghe.
Hij smaakte het genoegen van met zijn Tilleke de 50ste en 60ste verjaardag van hun huwelijk te mogen vieren. Voor enkele maanden riep O.L.Heer Tilleke tot zich.

Om terug te komen op Wannes' activiteiten. Rond de jaren 1900 vormde hij samen met Loke Claes, Jef Hellemans en Fik Vande Poel een werkliedenvereniging, die door de toenmalige Z.E.H. pastoor niet te best werd begrepen. Maar hun inspanningen leverden resultaat. In 1921 werd Wannes verkozen als gemeenteraadslid, afgevaardigde van de werklieden. Er werd niet begrepen wat een werkman op het stadhuis kon doen in een specifieke boerengemeente.
De werklust van Wannes kende geen grenzen. Onder zijn impuls kwam in 1924 de turnkring tot stand, legde hij samen met pastoor Vervloesem de grondvesten van een bloeiende K.A.V.-vereniging, stichtte een toneelkring. Van dit laatste herinnert hij zich nog goed zijn vertolkte rollen in "Vergeten en vergeven" en in "De Deserteur".

Dank aan zijn inspanningen verwierven de arbeiders medezeggenschap op het gemeentehuis. Hij werd schepen van Openbare Werken en in 1954, een uniek geval in de geschiedenis van de Belgische gemeenten, werd hij op 85-jarige leeftijd burgemeester van Reet. Hij was niet een burgemeester om te zetelen, maar met de vitaliteit van een veertiger leidde hij de gemeente gedurende vier jaar.
In 1958 trok hij zich terug uit de gemeentepolitiek. Maar met raad en daad was hij steeds op de bestuursvergaderingen van de plaatselijke A.C.V.-afdeling.

Al de activiteiten opsommen van onze Wannes is onbegonnen werk. We vernoemen nog enkel de stichting van de plaatselijke ziekenkas. Wannes' levensloop dient nu zeker belicht in het raam van de jubelviering A.C.V. Rupelstreek. Een A.C.V. dat hem steeds zo nauw aan het hart heeft gelegen en nu nog niet minder. Een A.C.V. dat dankbaar is tegenover een van zijn voorvechters Wannes van Pol.
En Wannes binnen 5 jaar zijn het de grote feesten, een 100-jarige Wannes, met de hulp van O.L.Heer."

Dit feest voor de 100-jarige is er nooit gekomen daar Wannes enkele maanden later reeds overleed, in november 1964.
Laten we nu een blik werpen op het gezin waaruit Wannes is voortgekomen.

Zijn vader Leopold Van Meirhaeghe werd te Zingem (Oost-Vlaanderen) geboren op 11 oktober 1832 als zoon van Seraphinus en Sophia Sutterman. Met Zingem wortelt deze tak al meteen in de streek van Oudenaarde, het land van herkomst van alle Meirhaeghes.

Leopold huwt te Reet op 16 april 1863 met Sophie Vande Vondel, geboren te Willebroek op 4 september 1833.

Op 7 februari 1864 wordt hun eerste zoontje Henri geboren, doch moeder en kind overlijden twaalf dagen later te Reet op 19 februari 1864.

Leopold hertrouwt vier maand later te Reet op 16 juni 1864 met Joanna Maria Van Seghbroeck, geboren te Puurs op 18 augustus 1830.

Hun vijf kinderen te Reet geboren :

1. Jacobus op 24 juni 1865, huwt met Isabelle Roelants en met Rosalie Reyntiens. Hij overleed te Rumst op 26 mei 1935 (70 jaar)
2. Henricus op 7 september 1866, huwt met Maria Verdurmen. Hij overleed te Reet op 20 juli 1942 (76 jaar).
3. Petrus-Joannes op 25 september 1869. Hij is "Wannes" van hierboven.
4. Maria Nathalia op 24 maart 1873.
5. Louis Jacobus op 26 maart 1876, huwt met Maria De Forte. Hij overleed te Hoboken op 9 januari 1951 (75 jaar).

De nakomelingen van bovenstaande Van Meirhaeghes leven vandaag hoofdzakelijk in het Antwerpse en enkelen waren ook op ons familiefeest aanwezig. In ons vorig Meerminneke deden we een oproep om ons de overlijdensakte te bezorgen van Seraphinus Van Meirhaeghe, teneinde deze tak op onze boom te kunnen enten. Mogen we hen verder nog vragen om bovenstaande gegevens te vervolledigen (geboorte, huwelijks en overlijdensdata) en ons de volledige samenstelling van jullie gezinnen en die van jullie ouders en grootouders toe te sturen (fotocopies van trouwboekjes) met het oog om ook jullie in ons toekomstig familieboek op te kunnen nemen. Dank.

---

nagekomen bericht : Als antwoord op onze oproep in 't vorig Meerminneke, ontvingen we van Mevr. Madeleine Van Meirhaeghe wed. Liekens uit Reet een brief met daarin de ons ontbrekende gegevens omtrent Seraphinus Van Meirhaeghe, de "stamvader van de Reetse tak". Dankzij haar konden wij moeiteloos ook deze tak op onze boom enten. Seraphinus werd te Zingem geboren op 5 juni 1796 als zoon van Pieter Amand Van Meirhaeghe en Anna Regina Vande Cauter, die ook de voorouders zijn van onze medewerkers Cyriel en Cynthia Van Meirhaeghe uit St.-Amandsberg, Eddy en Etienne V.Meirhaeghe-Glorieus uit Merelbeke en Roland Van Meirhaeghe uit Zevergem.
Seraphinus overleed te Zingem in 1839 en zijn weduwe Sophie Sutterman moet kort daarna met haar kinderen naar Reet verhuisd zijn. Weet iemand ons te vertellen wat de reden van dit vertrek was en waar haar kinderen (Leopold, Henri, Joannes Jacobus, Petrus-Joannes, Amelia en Lucia) zich naderhand vestigden?

- - - - - - - -

SPROKKELS

- Ooike in Woord en Beeld.

Als we bedenken dat Ooike een buurdorp is van Wortegem, de bakermat waaruit alle Van en andere Meirhaeghes zijn voortgekomen, dan ligt het voor de hand dat onze naamgenoten ook aldaar hun sporen achtergelaten hebben. Hoewel de allereerste naamgenoot uit onze familiegeschiedenis, Willekin van Merhage, in 1247 te Ooike vermeld wordt, zal het toch duren tot het begin van de 17de eeuw alvorens de Van Meerhaeghes er definitief wortel schoten. In ons vorig Meerminneke zagen we bijvoorbeeld dat de voorouders van Pater Van Meerhaeghe tijdens de 18de en de 17de eeuw te Ooike woonden en dat ze ongetwijfeld tot de dorpsnotabelen behoorden.
In een boekje dat we onlangs raadpleegden, nl. "Ooike in Woord en Beeld", worden onze stamgenoten een zestal keer geciteerd en ook deze vermeldingen wijzen erop dat zij er warmpjes inzaten:

Zo bezit de kerk van Ooike een prachtige 18de eeuwse rococo-monstrans van zilver met vergulde ster, "becost hebbende hondert ponden grooten vlaams". Bij deze monstrans behoren twee zilveren ampullen met schaal. Op de voor- en achterzijde van het monstrans voetstuk staat gegrift : " ick ben ghegeven aen de kercke van Oycke door H. Dr. Joos Van Damme (...) mede over syn huysvrawe Magriete Van Merhaeghe fa Franc. bij de kercke aenghenomen over haer siele een ghesonghen jaerghetijde met uytdeelen (van) een gulden aen den arm Ao. 1702".
Joos Van Damme en Margriete Van Meerhaeghe huwden te Ooike op 5 juli 1655. Margriete werd te Ooike geboren op 30 december 1634 als dochter van Frans Van Meerhaeghe en Elisabeth Van Quickelberghe. Haar vader Frans was een kozijn van onze Kanegemse stamvader Jan Van Meirhaeghe. Margriete overleed echter nog voor dit pronkstuk afgewerkt was. Haar overlijdensakte vinden we in de registers van het naburige Wannegem-Lede ingeschreven en wel op 19 april 1701.

Naast dit vaardig stuk edelsmeedkunst bezit de kerk nog een kostbare gouden kelk met zilver versierd én een pateen, dit alles in 1762 geschonken door Judocus Van Meerhaeghe.
Van beide kerkschatten werd een foto opgenomen in het boek.

Verder lezen we dat te Ooike aan de Deinzestraat, bij de herberg De Wachtzaal, een bakstenen kapelletje staat uit 1911. Een gift van Mevr. Remi Van Meirhaeghe. Achter dit kapelletje staat een groot H. Hartbeeld, opgericht in 1932 en geschonken door de familie Van Cauwenberghe-Van Meirhaeghe.
In het boekje wordt ook melding gemaakt van het "hof Merhaeghe" (1856), waar op het hofklokje staat geschreven "je m'appelle Pierre François Van Merhaeghe 1880". De Ketelemolen, die in 1930 door brand werd vernield, was in 1898 eigendom van de zusters Sophie en Anna Maria Van Meirhaeghe.

Tenslotte vinden we in de lijst van de burgemeesters van Ooike de naam van François Van Merhaeghe, die de sjerp droeg van 1870 tot 1884.

Tot zover deze vermeldingen van naamgenoten in het boekje "Ooike in Woord en Beeld", dat bij de Toeristische Dienst op het Stadhuis van Oudenaarde te verkrijgen is.

- Diamanten bruiloft van George Van Meirhaeghe en Madeleine Rogge.

Naar aanleiding van dit feest dat op 1 oktober 1983 plaatsgreep stuurde Dirk Simoens uit Ouwegem, een kleinzoon van het diamanten paar, ons onderstaande tekst die we graag afdrukken :

Op 24 september 1983 haalden George en Madeleine de mijlpaal van 60 jaar huwelijk. 720 maanden of 21.915 dagen samen lief en leed delen, dat is vast en zeker een uniek gebeuren en voor die benijdenswaardige staat van 60 jaar voorbeeldig huwelijksleven verdienen George en Madeleine onze hartelijke gelukwensen en op 1 oktober ll. vierden ze dan ook samen met de familie het jubileum.
Na de dankmis zijn ze naar het gemeentehuis van Zingem getrokken waar ze door de burgemeester werden toegesproken. Daarna kwamen ze terug naar huis waar een feest werd gehouden met de familie.

Een blik op de levensloop van onze jubilarissen brengt het volgende aan het licht :

- enerzijds blijkt uit de registers van de Burgerlijke Stand van de gemeente Ouwegem dat George geboren is op 21 augustus 1897. Hij ziet het levenslicht als vijfde van de tien kinderen van slachter-herbergier Eugenius en van Marie Silvie De Clerq.

- anderzijds blijkt uit dezelfde registers dat Madeleine Rogge geboren is op 16 april 1898. Zij is de jongste van drie van het gezin van landbouwer Adolf en zijn echtgenote Valentine Van Rechem, huisvrouw.

George verloor zijn moeder toen hij tien jaar was. Hij werd verder opgevoed bij tante Nathalie. Van zijn twaalfde jaar ging hij bij de boeren werken. Zijn eerste landbouwersdag zal hij nooit vergeten, want hij liet de ploeg, bij het keren, op zijn grote teen vallen... De boerenstiel hield hij vol tot aan zijn huwelyk. Madeleine ging eveneens tijdens haar jeugd bij de boeren werken.

Op rijpe volwassen leeftijd stapten George en Madeleine op 24 september 1923 in het huwelijksbootje. Vanaf deze dag hebben beiden zich terdege en met volle overtuiging gewijd aan het stichten van een gezin. Een gezin dat met twee kinderen zou gezegend worden. Valentin zag het levenslicht op 18 oktober 1924 en Rosa liet haar eerste tonen horen op 27 juli 1933. Zij was een deel van een tweeling. Haar tweelingbroertje zou echter maar vier uur leven.

Na zijn huwelijk werkte George gedurende 2 x 9 maanden aan de spoorwegen. Later werd hij voerman bij de firma Van Simay te Gavere. Dat hij lange trajecten met paard en kar te doen had bewijst George door te zeggen : " 'k vertroke 's morgens te vieren to 's anderendaagsavonds ten negenen en 'k moeste sloapen in 't stro". Deze stiel oefende hij gedurende 21 jaar en vijf maanden uit. Madeleine van haar kant bleef na het huwelijk thuis en verrichtte af en toe wat buitenshuis arbeid als schoonmaakster.

In 1972 kreeg het gezin een zware noot te kraken bij het verlies op 48-jarige leeftijd van hun zoon Valentin.

Als men aan George vraagt wat men zoal moet doen om zo lang te leven, antwoordt hij glimlachend : "vele werken en vele roken, ik peize dat dat mij gezond gehouden heeft".
Op de vraag of hij nooit ziek geweest is, zegt hij : " 'k hadde ik doar genen tijd veuren, 'k moeste te vele werken". Maar toch heeft hij tweemaal een trombose gehad. Op 72-jarige leeftijd viel

hij van een hooikar en op een dag liep hij een spierscheuring op met achter een varken te lopen. "Och ja", zegt hij, "moar da es toch nie ziek zijn zekere"...

Op dezelfde zaterdag, 1 oktober, mochten we, de familie dan, Jan Meirhaeghe ontvangen die die dag toevallig het wapenschild kwam afgeven, dat we op het familiefeest besteld hadden, en ook hij hief een glas op de beide jubilarissen.

Wij hopen dat ze nog lang en gelukkig mogen leven en dat ze over vijf jaar opnieuw een jubileumfeest mogen vieren.

kinderen, kleinkinderen en achterkleinkinderen van George Van Meirhaeghe en Madeleine Rogge :

Valentin Van Meirhaeghe
x. Andrea De Paepe

van wie :

- Yvette Van Meirhaeghe
  x. Antoine Naessens

  van wie :

  Severine en Jan Naessens

- Mark Van Meirhaeghe
  x. Patricia Geirnaert.

en

Rosa Van Meirhaeghe
x. Daniel Simoens

van wie :

- Nadine Simoens
  x. Eddy De Groote
- Dirk Simoens
  auteur van dit artikel.

- - - - - - - - - - - - -

- De familienaam als element in de veroveringstaktiek.

De Hr. Cyriel Van Meirhaeghe uit St.-Amandsberg schreef de hierna volgende anekdotes in verband met de schrijfwijze van onze familienaam en hoe die als doorslaand argument kan gebruikt worden om toekomstige schoonouders te versieren...

"Alle stambomers hebben ondervonden dat familienamen verschillend kunnen geschreven worden. Zeker en vast de onze en op hoeveel manieren wel? Algemeen wordt aangenomen dat dit ophoudt vanaf de invoering van de Burgerlijke Stand (ca.1796).
Doch op alle regels zijn er uitzonderingen. Zo heb ik twee neven, broers van mekaar, die verschillend heten : de ene Van Meirhaeghe en de andere Van Meerhaeghe. Hoe dit komt wil ik wel eens vertellen.
Mijn oom Achiel, geboren in 1894 als zoon van Petrus Van Meirhaeghe, was soldaat in de oorlog van 1914-18 en streed aan het front achter de IJzer. Zoals veel soldaten bracht hij zijn verlof door in De Panne. Daar leerde hij een meisje kennen en u kent het vervolg... Oom bleef "plakken" en ging "in huis". Maar nu wilde het lukken dat de ouders van het meisje heel vaag een brouwer kenden uit Oudenaarde en die heette Van Meerhaeghe. Op de vraag of hij daar familie van was antwoordde mijn oom : " jazeker, ik ben hun zoon". Eigenlijk was hij de zoon van een "lekkerkoekeebakkertje" (Gents voor peperkoek) en was hij kelner van beroep. En dat had toch ook iets met 'bier' te maken. Wat heeft mijn oom toen gedacht? Trouw ik met haar? Overleef ik de oorlog wel? Niemand weet het. Doch deze twee bedenkingen zijn niet uitgekomen. Hij overleefde de oorlog en huwde met haar! En ze kregen twee zonen, mijn neven. Natuurlijk was daar een staartje aan na de oorlog en wel in 't bijzonder vanwege de schoonouders... Mijn vader moest de zaak gaan bepleiten, doch zoals reeds vermeld : einde goed, alles goed.

zo gebeurde het dus dat mijn grootvader Petrus Van Meirhaeghe een zoon Achiel Van Meerhaeghe had en dat de beide zonen van Achiel eveneens als Van Meerhaeghes door het leven gingen. En dan kwam een tweede wereldoorlog. Na de bezetting werden de beide zonen van Achiel oorlogsvrijwilliger en ze kregen hun opleiding in Ierland. Daar kwam die naamverandering eens ter sprake. Er werd gezegd dat dit het geschikte ogenblik was om gratis een rechtzetting door te voeren. Wat gebeurde er nu ? De jongste zoon liet ze uitvoeren en de oudste niet en... zo waren er opnieuw twee broers die verschillend heetten, de ene Van Meirhaeghe en de ander Van Meerhaeghe!

- - - - - - - - - - - - -

- Op bezoek bij Mevrouw Elsa Lantmeeters uit Oudenaarde.

Op 16 november 1983 belde vader Jan Meirhaeghe aan bij Mevrouw Elsa Lantmeeters-Vandermeersch te Oudenaarde. We hadden haar al vaak aan het werk gezien op het stadsarchief te Oudenaarde waar ze na jarenlange studie helemaal thuis is in die zeer rijke archiefbronnen. Het kon niet anders, dachten we, of zij moest tijdens haar opzoekingen ook Van Meerhaeghes tegen het ondertussen reeds lang vergane lijf gelopen zijn. Met de vraag "of zij misschien niet een paar gegevens had over onze voorzaten" belde vader Jan dus bij haar aan en hij werd heel vriendelijk ontvangen in haar werkkamer van het prachtige huis dat zij met haar echtgenoot notaris Vandermeersch betrekt. Een paar gegevens? In een oogwenk toverde zij uit haar "fichier" een kleine 200 !!! verwijzingen naar de naam Van Meerhaeghe! Negentig procent van die referenties verwezen naar het fonds "Acten en Contracten" en dateren uit de periode 1500-1600. Dit fonds hebben we nooit eerder geraadpleegd en het spreekt vanzelf dat we hier nog een heel vette kluif af te knagen hebben. Een eerste blik op die referenties loste al meteen een aantal "raadsels" op. Wat zal het raadplegen van de originele teksten zelf dan niet opleveren! We zijn Mevr. Vandermeersch natuurlijk uiterst dankbaar voor deze nieuwe vondsten en zeker ook omdat ze ons daarenboven heel genereus een grote stapel heemkundige boeken ter lezing uitleende. Tenslotte kregen "wij" nog, na al de last die we "haar" hadden bezorgd, een boek ten geschenke, met name "Uit de Geschiedenis van het geslacht Vandermeersch te Oudenaarde", een genealogische studie van haar hand over de familie van haar echtgenoot.
En ook in dit boek vonden we onze naamgenoten terug, namelijk in de kwartierstaat van geneesheer Désiré-Joseph Vander Meersch die te Oudenaarde leefde van 1789 tot 1863. Tussen diens voorouders uit de 16de eeuw behoort het echtpaar Anthoon Vande Kerckhove-Anna Van Meerhaeghe. In ons zevende Meerminneke hadden we het reeds over hen, naar aanleiding van hun "rouwbord" dat we terugvonden en waarop de Van Meerhaeghe-dolfijn staat afgebeeld. Ook in de kwartierstaat van notaris Emiel Vander Meersch (1876-1959) komen de Van Meerhaeghes voor en wel onder de nummers 50 en 51 : Pieter Van Reckem en Joanna Van Meerhaeghe die te Ooike huwden in 1755. Joanna werd te Ooike geboren op 24 juni 1718 als kind van Arnold Van Meerhaeghe (zoon van Arnold) en van Maria Anna De Ruyck,dochter van Adriaen De Ruyck of ook nog De Reuck.
Nogmaals van harte dank Mevrouw en steeds tot wederdienst bereid.

- - - - - - - - - - - - -